

GASSCO AS
Postboks 93
5501 HAUGESUND

Oslo, 08.05.2023

Deres ref.:
D-1000371209

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/12799

Saksbehandler:
Astrid Jevne Mæland

Vedtak om tillatelse til aktiviteter i 2023 i forbindelse med Heimdal Riser Bypass-prosjektet

Vi viser til søknad datert 3. februar 2023, e-poster datert 14. og 18. april 2023 med utfyllende informasjon til søknaden, møte den 18. april 2023 og ytterligere beskrivelse av piggekonseptet for Heimdal Subsea Bypass-prosjektet datert 26. april 2023.

1 Vedtak

Miljødirektoratet endrer tillatelsen til aktiviteter i 2023 i forbindelse med Heimdal Riser Bypass-prosjektet.

Gassco plikter å sørge for at piggetogene med væske/gassprodukter i rørledningene, kan håndteres på hhv. Draupner, Grane og Heimdal.

Endringene omfatter:

- Bruk og utslipp av kjemikalier med stoff i grønn og gul kategori, jf. punkt 3.2.1
- Utslipp til luft av metan og NMVOC
- Utslipp av 900 Sm³ gass til sjø (subsea) på Heimdal

Tillatelse gis med følgende vilkår:

- Arbeidet skal utføres så skånsomt som mulig med beste tilgjengelige teknikker (BAT) for å hindre spredning av partikler i vannmassene.
- Det er ikke tillatt med mudring i kjente forurensede områder, og de oppgravde massene skal ikke deponeres i upåvirkede områder.
- Gassco skal senest tre måneder etter at siste offshorekampanje er avsluttet i 2023 informere om de aktivitetene som er gjennomført i perioden 2021–2023. Dette inkluderer bl.a. utslippene til sjø og luft som har funnet sted ved Heimdal (topside og subsea), Grane og Draupner, avfallshåndtering (inkludert rørstykker), BAT, eventuelle avbøtende tiltak for

å hindre spredning av partikler, mudrede lokasjoner, samt lokasjoner for steinlegging og mengde stein som er benyttet.

- Gassco skal sørge for at Equinor i årsrapportene for Grane og Heimdal, omtaler aktiviteten og redegjør for væske/gassmengder som er håndtert, utslipp til luft og kjemikalieutslipp til sjø, avfallshåndtering og eventuelle avbøtende tiltak. Det skal også framgå av rapportene hvilke utslipp som er knyttet til Gasscos aktivitet (dvs. Heimdal Riser Bypass-prosjektet) og hva som er knyttet til den ordinære driften på innretningene.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11 jf. § 16, jf. HMS-forskriftene for petroleumsvirksomheten.

Gassco skal betale et gebyr for Miljødirektoratets saksbehandling. Gebyret fastsettes til 74 800 kroner. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

2 Kort om bakgrunnen for saken

2.1 Operatørens søknad

Gassco har søkt om tillatelse til aktiviteter i forbindelse med offshorekampanjen i 2023 knyttet til Heimdal Riser Bypass-prosjektet. Prosjektet er en sammenkobling av rørledningene Statpipe, Oseberg Gasstransport, Vesterled og Grane gassrørledninger, i forbindelse med nedstengningen av Heimdal-feltet. Nevnte rørledninger er tilknyttet Heimdal hovedplattform (HMP) og/eller Heimdal stigerørsplattform (HRP). Heimdal er lokalisert i den midtre delen av Nordsjøen.

Prosjektet er delt inn i ni offshorekampanjer, hvor søknaden dekker offshorekampanjene 6, 7a, 7b, 8 og kampanje for steinlegging. Offshorekampanje 1 ble gjennomført i 2020, mens offshorekampanjene 2, 3, 4, 5 og 5b ble gjennomført i 2021.

Offshorekampanjene som skal gjennomføres i 2023 inkluderer mudring (graving på havbunnen) av omtrent 7 500 m³, legging av ca. 7 500 m³ steinmasser, installering av ca. 10 betongmattor og 44 sandsekker for stabilisering av fundament, utslipp til luft av metan og NMVOC og utslipp av kjemikalier i grønn og gul kategori i forbindelse med kutting, sveising og uttak av pigger ved Grane, Draupner og Heimdal. I forbindelse med kutting og sveising på Vesterled-rørledningen vil pigger bli tatt ut i sluse på havbunnen ved Vesterled PLEM, hvor kjemikalier og mindre mengder produksjonsgass vil gå til utslipp til sjø.

Aktivitetene som er planlagt subsea, vil bli utført i fem runder i perioden april-oktober 2023 og vil forgå på fire lokasjoner. To av lokasjonen er rundt 130 meter sør for hovedplattformen på Heimdal, mens de to andre befinner seg rundt 150 meter nord for stigerørsplattformen. Gassco opplyser at undersøkelser som er gjort i området tidligere viser at det ikke er registrert avsetning av borekaks i områdene hvor arbeidene planlegges gjennomført. Gassco vurderer risikoen for forurensning fra tidligere produksjon på feltet som lav, og vurderer miljøpåvirkningen som er knyttet til offshorekampanjen på de fire lokasjonene i 2023 som ubetydelig grunnet arbeidets omfang og lokasjon (mer enn 100 meter mellom kjente områder med borekaks og aktuelle arbeidslokasjoner).

For ytterligere informasjon viser vi til operatørens søknad og senere oversendt informasjon.

2.2 Rettslig utgangspunkt

Overordnede rammer for petroleumsvirksomheten er gitt i stortingsmeldinger om regjeringens miljøvernpolitikk og om petroleumsvirksomhet. I denne saken har vi lagt til grunn rammene som er gitt i Meld. St. 20 (2019-2020) Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene — Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak.

I vår behandling av søknaden er prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 lagt til grunn. Forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 legger rammer for å sikre at naturmangfoldet blir ivaretatt.

Tillatelsen, med presiseringer og spesifikke krav, gjelder i tillegg til kravene i HMS-forskriftene for petroleumsvirksomheten.

3 Miljødirektoratets vurdering

3.1 Begrunnelse for vedtaket

Miljødirektoratet gir tillatelse til aktiviteter i forbindelse med Heimdal Riser Bypass-prosjektet som omsøkt. Dette omfatter mudring, installasjon av betongmatt og steinsekker og utslipp til sjø og luft ved Draupner, der Gassco er operatør, og ved Grane og Heimdal, der Equinor er operatør.

Miljødirektoratet har vektlagt at gjennomføringen av aktivitetene er nødvendig for å opprettholde nødvendig gassinfrastruktur i området. Heimdal, som er et knutepunkt for gasstransport, er planlagt stengt ned i 2023. Avslutningen av Heimdalfeltet er et resultat av avtakende produksjon fra feltene som benytter Heimdal for prosessering.

Aktiviteten medfører håndtering av store gassmengder på Draupner og Grane, og betydelige utslipp av metan og NMVOC. Metan er en sterk klimagass. Miljødirektoratet legger til grunn at Gassco i samarbeid med Equinor, søker å redusere utslippene innenfor rammen av hva som er teknisk og sikkerhetsmessig mulig.

Aktivitetene medfører også store utslipp til sjø av MEG på Grane, Draupner og Heimdal. MEG er et stoff i grønn kategori. Stoff i grønn kategori utgjør normalt liten eller ingen miljøfare i marint miljø. Miljødirektoratet vurderer imidlertid de omsøkte utslippene av stoff i grønn kategori (MEG) til å være svært høye, og det kan ikke utelukkes at utslippet vil medføre mindre miljøkonsekvenser lokalt over et begrenset tidsrom ved utslippspunktene. Siden utslippene vil foregå over en begrenset tidsperiode finner vi at aktiviteten med tilhørende utslipp av stoff i grønn kategori ikke vil påvirke naturmangfoldet i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven §§ 9-12 (føre-var-prinsippet og samlet belastning for økosystemet).

Miljødirektoratet vurderer sannsynligheten som lav for at det vil oppstå skade på arter og naturmangfoldet som fører til konflikt med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Lokasjonen (Heimdal) ligger i området definert som region II i miljøovervåkingen på norsk sokkel.

Miljødirektoratet vurderer region II som godt kartlagt. Rundt hovedplattformen på Heimdal, innenfor 20 meter, er sjøbunnen dekket av blåskjellrester med opphav fra plattformen. Blåskjellene gir substrat for flere dyregrupper, og anemoner, sjøstjerner og krepsdyr er observert i området. Noen få korallindivider er også observert nær plattformen.

For området utenfor 20 meter består sjøbunnen av finkornet sand, med gravende bunndyr. Det er i dette området, innenfor Heimdalfeltets etablerte sikkerhetssone på 500 meter, de omsøkte aktivitetene vil foregå. Arbeidet vil derfor ikke komme i konflikt med fiskeriaktivitet i området. Havbunnen i området er vurdert til å være lite forurenset.

Søknaden og ytterligere beskrivelse av piggekonsept danner saksgrunnlaget. Miljødirektoratet vurderer saken som godt nok opplyst til at vedtak kan fattes, jf. forvaltningsloven § 17. Sammen med eksisterende kunnskap for området i DNV GL rapport Heimdal - Undersøkelse av borekaks på havbunnen, miljøovervåkning av petroleumsvirksomhet til havs og avslutningsplan for Heimdalfeltet, danner dette et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for våre vurderinger, jf. naturmangfoldloven § 8.

Miljødirektoratet viser til rammeforskriften § 11 og legger til grunn at Gassco gjennomfører aktivitetene så skånsomt som mulig for å begrense oppvirvling av sediment på Heimdal, og at beste tilgjengelige teknikker (BAT) tas i bruk for å hindre spredning av partikler i vannmassene og generering av avfall ved mudring. Vi viser også til aktivitetsforskriften § 68a om steinlegging og legger til grunn at Gassco gjennomfører steinlegging i områder hvor det ikke er risiko for at sårbare miljøverdier påvirkes, at aktiviteten ikke berører forurensete sedimenter og at det benyttes rene steinmasser.

Vi stiller krav om at Gassco skal redegjøre for aktivitetene som er gjennomført i 2021 og 2023, senest tre måneder etter at aktivitetene er avsluttet i 2023. Vi stiller også krav om at Gassco skal sørge for at aktivitetene og utslippene som er knyttet til Heimdal Riser Bypass-prosjektet omtales spesifikt i årsrapporten for Grane og Heimdal. Vi legger til grunn at dette også gjøres for Draupner.

3.2 Begrunnelse for utvalgte vilkår og krav

3.2.1 Bruk og utslipp av kjemikalier.

Stoff i gul kategori

Gul underkategori 2

Miljødirektoratet gir tillatelse til bruk og utslipp av stoff i gul underkategori 2, og vi har satt spesifikke grenser for tillatte mengder for de ulike utslippspunktene slik det fremgår av Tabell 3-1.

Kjemikalier i gul underkategori 2 forventes å brytes ned til stoff som ville falle i rød kategori dersom de var omfattet av kategoriseringskrav. Vi vektlegger i vår vurdering at det er tekniske grunner for å benytte en oksygenfjerner som er klassifisert som gul underkategori 2. Det omsøkte utslippet er relativt lite. Vi forventer derfor at utslippene ikke vil ha negative effekter i

det marine miljøet, og tillater utslipp i det omfang som er nødvendig for å gjennomføre aktivitetene.

Tabell 3-1 Tillatt bruk og utslipp av stoff i gul underkategori 2 for aktiviteter i 2023

Underkategori	Maksimalt forbruk (kg)	Maksimalt utslipp (kg)
Underkategori 2 (NEMS 102) – Draupner	9	9
Underkategori 2 (NEMS 102) – Grane	-	-
Underkategori 2 (NEMS 102) – Heimdal	3	3

Gul kategori

Miljødirektoratet gir tillatelse til bruk og utslipp av stoff i gul kategori i det omfanget som er nødvendig for å gjennomføre tillatte aktiviteter.

Dette er stoffer som er biologisk nedbrytbare, har lav sannsynlighet for bioakkumulering og moderat til lav toksisitet for marine organismer, jf. aktivitetsforskriften § 63. Vi forventer at tillatt utslipp av disse stoffene ikke gir effekter av betydning i resipienten.

Tabell 3-2 Anslåtte utslipp av stoff i gul kategori for aktiviteter i 2023

Underkategori	Anslått utslipp (kg)
Uten underkategori (NEMS 100 og 104) – Draupner	27
Uten underkategori (NEMS 100 og 104) – Grane	430
Uten underkategori (NEMS 100 og 104) – Heimdal	10

Hvis mengden øker betydelig ut over mengdene som er angitt i Tabell 3-2, skal operatøren sende informasjon til Miljødirektoratet. Vi vil da vurdere om det er nødvendig å endre tillatelsen.

Stoff i grønn kategori

Miljødirektoratet gir tillatelse til bruk og utslipp av stoff i grønn kategori i det omfang som er nødvendig for å gjennomføre tillatte aktiviteter. Dette er stoff som normalt utgjør liten eller ingen miljøfare i marint miljø. Anslåtte mengder utslipp av stoff i grønn kategori er 997 tonn på Draupner, 278 tonn på Grane og 700 tonn på Heimdal for aktiviteter i 2023. Miljødirektoratet vurderer utslippene til å være svært høye, og det kan ikke utelukkes at utslippet vil medføre mindre miljøkonsekvenser lokalt over et begrenset tidsrom ved utslippspunktene. Siden stoffene

ikke er giftige, ikke bioakkumulerende og raskt nedbrytbare finner vi at aktiviteten med tilhørende utslipp av stoff i grønn kategori ikke vil påvirke naturmangfoldet i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven §§ 9-12 (føre-var-prinsippet og samlet belastning for økosystemet).

3.2.2 Andre utslipp til sjø

Utslipp på Heimdal subsea

Miljødirektoratet gir tillatelse til utslipp av ca. 900 Sm³ gass på havbunnen ved Heimdal.

I vår vurdering har vi lagt til grunn at det ikke er tekniske løsninger for å håndtere gassen som går til utslipp på havbunnen på en annen måte, og at det omsøkte utslippet er relativt beskjedent. Vi gir dermed tillatelse til utslipp som omsøkt.

Gassco skriver at isolering av Vesterled-rørledningen vil gjøres ved hjelp av HPIT som sendes fra Heimdal sammen med to pigger og MEG. Etter at kutting og sveising på Vesterled-rørledningen er ferdig på havbunnen, vil piggene bli tatt inn i en piggmottaker på havbunnen.

Utslipp på Grane

Gassco opplyser at væske-/gassproduktene som sendes til Grane vil prosesseres gjennom Granes prosessanlegg, hvor væske/gass ledes til testseparator. Nedstrøms testseparator er det mulig å måle oljeinnholdet i væsken. Væske med for høyt oljeinnhold vil renses i behandlingssystemet for produsertvann, mens væske med lavt oljeinnhold vil slippes til sjø fra testseparator via produsert vann-caisson.

Vi forventer at oljeinnholdet i vann som går til sjø ikke overstiger krav i aktivitetsforskriften § 60.

3.2.3 Utslipp til luft

Miljødirektoratet gir Gassco tillatelse til kaldventilering og diffuse utslipp av metan og NMVOC på Draupner og Grane i forbindelse med aktivitetene som skal gjennomføres i 2023, dvs. pigging av rørledninger. Tillatte utslipp til luft fra aktiviteter i 2023 fremgår av tabell Tabell 3-3.

Nærmere vurderinger av luftutslippene er gitt for Draupner og Grane under.

Tabell 3-3 Tillatte utslipp til luft fra aktiviteter i 2023

Utslippspunkt	Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrense (tonn)
Draupner	Metan	Kaldventilering og diffuse utslipp fra prosessen	115
	NMVOC	Kaldventilering og diffuse utslipp fra prosessen	16
Grane	Metan	Kaldventilering og diffuse utslipp fra prosessen	34
	NMVOC	Kaldventilering og diffuse utslipp fra prosessen	4

Utslipp på Draupner

Miljødirektoratet gir tillatelse til utslipp av 185 000 Sm³ gass på Draupner i forbindelse med håndtering av piggetogene fra både OGT- og Statpipe-rørledningen.

De omsøkte utslippene er uønsket, da kaldventilering av gassen medfører utslipp av 115 tonn metan, som er en kraftig klimagass, og i tillegg utslipp av 16 tonn NMVOC. I vår vurdering av tillatelse til kaldventilering, har vi imidlertid lagt vekt på at Gassco legger opp til å bruke teknologi som reduserer utslippene fra piggeoperasjonen mest mulig (bruk av High Pressure Isolation Tool – HPIT), og at det ifølge søknaden ikke finnes alternative tekniske løsninger for å håndtere gassen fra pigging av OTS og Statpipe-rørledninger på noen av de tilknyttede plattformene. Vi finner derfor å kunne innvilge søknaden.

Utslipp på Grane

Miljødirektoratet gir tillatelse til utslipp/fakling av 50 000 Sm³ gass på Grane

Ved direkte utslipp tilsvarer denne gassmengden ca. 34 tonn metan og 4 tonn NMVOC. Ifølge Gassco planlegges det for å rute gassen til hovedprosessen på Grane for å minimere behov for fakling. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at fakling og kaldventilering av metan og NMVOC på Grane blir vesentlig lavere enn omsøkt, ved at gassen rutes og håndteres gjennom prosessanlegget på Grane.

Gassco opplyser at rørledningen fra Heimdal til Grane vil isoleres ved at all gassen fortrenses ved hjelp av pigger og MEG, som drives fra Heimdal mot Grane med sjøvann. Ifølge Gassco ble HPIT også vurdert for Grane-rørledningen, men hvor det ble konkludert med at dette ikke er teknisk eller sikkerhetsmessig forsvarlig. Miljødirektoratet tar opplysningene til etterretning.

4 Rapportering til Miljødirektoratet

Gassco skal senest tre måneder etter at siste offshorekampanje er avsluttet i 2023 informere om de aktivitetene som er gjennomført i perioden 2021–2023. Dette inkluderer bl.a. utslippene til sjø og luft som har funnet sted ved Heimdal (topside og subsea), Grane og Draupner, avfallshåndtering (inkludert rørstykker), BAT, eventuelle avbøtende tiltak for å hindre spredning av partikler, mudrede lokasjoner, samt lokasjoner for steinlegging og mengde stein som er benyttet.

Gassco skal sørge for at Equinor i årsrapportene for Grane og Heimdal, omtaler aktiviteten og redegjør for væske/gassmengder som er håndtert, utslipp til luft og kjemikalieutslipp til sjø, avfallshåndtering og eventuelle avbøtende tiltak. Det skal også framgå av rapportene hvilke utslipp som er knyttet til Gasscos aktivitet (dvs. Heimdal Riser Bypass-prosjektet) og hva som er knyttet til den ordinære driften på innretningene.

5 Saksgang

Miljødirektoratet behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

5.1 Forhåndsvarsel og uttalelser

Saken er forhåndsvarslet i samsvar med forurensningsforskriften § 36-5. Frist for å gi uttalelse var 21. mars 2023.

Nedenfor følger en kort oppsummering av uttalelsene og operatørens kommentarer til disse. Miljødirektoratet har vurdert uttalelsene og kommentarene ved behandlingen av søknaden.

5.1.1 Uttalelser og operatørens kommentarer

Fiskeridirektoratets uttalelse 3. mars 2023

Fiskeridirektoratet skal ivareta de marine ressursene, samt bidra til at fiskeri- og havbruksnæringen får gode rammevilkår. Det foregår omfattende fiskeriaktivitet i området, både etter pelagisk fisk (nordsjøsild) og etter ulike hvitfiskarter (torsk, hyse, sei, lysing med mer).

Fiskeriaktiviteten i området er første ledd i sjømatnæringens verdikjede som er avhengig av å levere ren sjømat globalt til krevende og miljøbevisste konsumenter. Av hensyn til fiskeriaktiviteten i området ber Fiskeridirektoratet om at det stilles strenge krav til utslipp av miljøgifter. På generelt grunnlag viser Fiskeridirektoratet til Aktivitetsforskriften og ber om at en unngår utslipp av svarte, røde og gule Y2 og Y3 kjemikalier og at disse blir forsøkt substituert. Når det gjelder andre stoffer ber Fiskeridirektoratet om at utslippene reduseres til et minimum.

Fiskeridirektoratet forutsetter at Miljødirektoratet setter krav om at Gassco AS til enhver tid tilstreber bruk av BAT for å redusere utslippene og miljøpåvirkning ved gjennomføring av aktiviteter tilknyttet offshorekampanjer i 2023 i Heimdal Riser Bypassprosjektet.

Operatørens kommentar

Gassco erkjenner at det pågår fiske i området. Gassco etterstreber alltid å minimere sitt miljøavtrykk blant annet av hensyn til fiskeri og for å ivareta det biologiske mangfoldet i området. Størsteparten av kjemikalierne som er omsøkt er i gul og grønn miljøkategori, kun en liten andel av kjemikalierne som søkes er i gul-underkategori (Y2). Dette gjelder rørledningskjemikalie som sørger for oksygenfjerning og preservering, og hindrer på den måten korrosjonsangrep på rørledningen. Kjemikalie er helt vannløselig og fortynnes i vannmassene, men kan ved store volum til sjø gi lokal kortvarig gift-effekt. Det jobbes kontinuerlig sammen med kjemikalieleverandørene for å prøve å fase ut kjemikalier i Y2, rød og svart klasse, men enkelte produktgrupper er vanskelige å substituere. Gassco ønsker å redusere sitt kjemiske avtrykk så mye som mulig, men erkjenner at enkelte kjemikalier er nødvendige for å drifte virksomheten.

Petroleumstilsynets uttalelse 20. mars 2023

Petroleumstilsynet viser til at Gassco i forbindelse med Heimdal Riserprosjektet har fått samtykke til modifikasjon av rørinfrastruktur og omløp av Heimdal. Det er også gitt samtykke for gjennomføring av bemannende undervannsoperasjoner i 2023.

Det er også gjennomført en tilsynsaktivitet med Gassco og Equinor som teknisk tjenesteyter i desember 2022 med rapport 16. januar 2023 hvor temaet var å se til at prosjektet planlegges og gjennomføres i henhold til regelverk og aktuelle normer for prosjektet.

Petroleumstilsynet har gjennomgått dokumentasjonen i Gasscos søknad og vurdert denne opp mot den tidligere behandlede samtykkesøknaden. Med bakgrunn i de opplysninger som kommer frem i vedlagt dokumentasjon, har Petroleumstilsynet ingen innvendinger til denne søknaden.

Operatørens kommentar

Gassco tar uttalelsen fra Petroleumstilsynet til etterretning.

6 Klagerett

Gassco AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på dette vedtaket, inkludert gebyrsatsen, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes, og andre opplysninger som kan ha betydning for saken bør komme fram.

Klagen sendes til Miljødirektoratet innen tre uker fra dette brevet ble mottatt.

En klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Miljødirektoratet eller Klima- og miljødepartementet kan beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

Miljødirektoratet sender kopi av dette brevet med vedlegg til berørte i saken.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ann Mari Vik Green
seksjonsleder

Astrid Jevne Mæland
senioringeniør

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

EQUINOR ENERGY AS	Postboks 8500 Forus	4035	STAVANGER
PETROLEUMSTILSYNET	Postboks 599	4003	STAVANGER
OLJEDIREKTORATET	Postboks 600	4003	STAVANGER